

Gjenbruksmaterialer

som kreativ ressurs

Marina Synnøve Teistklub Vikås

[Kandidatnummer: 121]

Bacheloroppgave

[BHBAC3910]

Trondheim, april 2021

Bacheloroppgaven er et selvstendig studentarbeid gjennomført ved Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning og er godkjent som en del av barnehagelærerutdanningen. Under utarbeidelse av oppgaven har studenten fått veiledning ved DMMH.

DronningMaudsMinne
HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Innholdsfortegnelse

1. INNLEDNING	4
1.1. BAKGRUNN FOR VALG AV TEMA	4
1.2. PROBLEMSTILLING	4
1.3. OPPGAVENS OPPBYGNING	5
2. TEORI	5
2.1. KREATIVITET	5
2.2. KREATIVE PROSESSER	7
2.3. GJENBRUK OG GJENBRUKSMATERIALER	8
2.4. BARNEHAGENS ROM	12
3. METODE	13
3.1. INTERVJU	14
3.2. VALG AV INFORMANT	15
3.3. ETISKE RETNINGSLINJER	15
3.4. KRITIKK TIL METODE	16
4. PRESENTASJON OG DRØFTING AV FUNN	18
4.1. TANKER	19
4.2. BRUK AV MATERIALER	21
4.3. TILRETTELEGGING AV ROM	24
4.4. HOLDNINGER	25

5. KONKLUSJON	27
6. LITTERATURLISTE	29
7. VEDLEGG	32
7.1. INTERVJUGUIDE	32
7.2. INFORMASJONSSKRIV	32
7.3. MALCOLM ROSS-MODELLEN	35

1. Innledning

1.1. Bakgrunn for valg av tema

I Rammeplanen (2017) står det at:

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftige samfunn (Utdanningsdirektoratet, 2017, s. 10).

I løpet av mine tre år ved Dronning Mauds Minne Høgskole, har jeg hatt praksis i tre ulike barnehager. I to av de tre barnehagene jeg har hatt praksis i, har det vært særlig fokus på bærekraft og gjenbruk. Begge disse barnehagene er sertifisert som barnehager med Grønt Flagg. I Trondheim kommune har alle kommunale barnehager og skoler nå Grønt Flagg (Trondheim kommune, 2018). «Grønt Flagg er en miljøsertifiseringsordning rettet mot barnehager og alle typer skoler. Formålet med Grønt Flagg er å styrke bærekraftig utvikling gjennom miljøundervisning. Ordningen er et pedagogisk verktøy for å styrke temaene klima, miljø og bærekraft» (Grønt Flagg, udatert).

Det var interessant å se hvor ulikt barnehagene arbeidet med dette, noe som også er grunnen til at jeg ønsker å undersøke dette mer gjennom mitt bachelorprosjekt. På bakgrunn av dette, har jeg valgt temaet gjenbruksmaterialer.

Siden jeg ikke hadde særlig mye kunnskap om temaet gjenbruksmaterialer fra tidligere, valgte jeg å dra på besøk hos ReMida Trondheim. Her fikk jeg et innblikk i hva ReMida er og hvordan de arbeider. ReMida Trondheim er et senter for kreativt gjenbruk, og har sin opprinnelse i Reggio Emilias pedagogiske filosofi. Senteret tilbyr et mangfold av ulike materialer, og arbeider for å synliggjøre materialenes estetikk og potensiale til bruk i kreativ lek og læringsprosesser (ReMida Trondheim, udatert).

1.2. Problemstilling

På bakgrunn av dette, ble problemstillingen min: «Hvordan bruke gjenbruksmaterialer som kreativ ressurs i barnehagen?»

1.3.Oppgavens oppbygning

Jeg har valgt å dele oppgaven inn i tre hoveddeler; teori, metode og analyse. I teoridelen vil jeg avklare og gjøre rede for ulike begreper relevante til tema og problemstilling, som gjenbruk, kreativitet, kreative prosesser og barnehagens rom. I metodedelen vil jeg skrive om valg av metode, valg av informant, etiske retningslinjer og kritikk til metode. I analysekapittelet, som heter presentasjon og drøfting av funn, vil jeg presentere og drøfte funnene mine. Avslutningsvis vil jeg komme med en oppsummering av oppgaven. Her vil jeg også vurdere om jeg har svart på problemstillingen min.

2. Teori

I dette kapittelet vil jeg presentere noen hovedtemaer som er relevante for tema og problemstilling. Hovedtemaene som presenteres er kreativitet, kreative prosesser, gjenbruk og barnehagens rom.

2.1.Kreativitet

Begrepet «kreativitet» kommer av det latinske ordet «creare» som betyr «å bringe til verden». Det vil si å bringe frem noe og skape noe som ikke har vært der før. Dette «noe» kan være en idé, en teknisk oppfinnelse, et bilde, en skulptur eller et dikt. I tillegg til dette innebærer kreativitet også en holdning hvor en tør å tenke og handle nytt, hvor en føler seg fri til å bryte grenser, prøver ut nye ting, foretar alternative veivalg eller hevder annerledes synspunkter (Buaas, 2016, s. 41). Sæbø skriver at det er stor enighet om at kreativitet er en holdning og væremåte som går ut på at en person er åpen for og våger å prøve noe nytt, og som har evne til å finne løsninger på nye og gamle utfordringer gjennom en lekende aktivitet som utvikler en ny innsikt og forståelse (i Bakke, Jenssen & Sæbø, 2017, s. 38).

Kreativitet anses som verdifullt for økonomi, samfunn og utdanning, og man har tro på at kreativitet kan hjelpe menneskeheten med å løse ukjente utfordringer som fremtiden byr på (Fredriksen, 2013, s. 56). I formingsarbeid er kreativitet et sentralt element. En viktig side ved å skape, er evnen og viljen til å se nye løsninger og muligheter. Gjennom formingsarbeid med ting oppøver man en åpenhet med hensyn til hvordan ting brukes på nye og uvante måter, og når man kobler sammen formelementer og ting som vanligvis ikke hører sammen, oppstår det nye og uvante uttrykk. Kreativitet er en egenskap man kan trene opp, og som kan overføres til

de fleste av livets områder. Kreativitet er også viktig når man skal finne nye, gode måter å redusere avfall og ta vare på jordens ressurser på (Bråten & Kvalbein, 2014, s. 27). Stenberg (2003) skriver at «Kreativitet kan beskrives som evnen til å produsere noe nytt, som er originalt og uventet, som er av høy kvalitet, og som tjener et formål. Det vil si at det er nyttig og imøtekommer et behov» (i Bråten & Kvalbein, 2014, s. 203-204).

Det er gjort en mengde forsøk på å definere kreativitet, men likevel er det vanskelig å finne frem til én klar definisjon. Selv om man skulle klare å finne frem til en definisjon, er det stor sannsynlighet for at den likevel sier langt i fra alt om begrepet (Haabesland & Vavik, 2000, s. 208-209).

Vygotskij definerte i «Fantasi og kreativitet i barndommen» kreativitet som noe som finner sted hver gang en person forestiller seg, setter sammen, endrer og skaper noe nytt, uansett hvor lite og ubetydelig det later til å være (i Fredriksen, 2013, s. 58).

Et ord som ofte blir brukt synonymt med kreativitet er fantasi. I dagligtalen brukes gjerne ordet fantasirik synonymt med det å være kreativ. Begrepene har mye til felles, for begge begrepene viser til en form for «alternativ» tenkning. Mulig finnes det en nyanseforskjell mellom begrepene kreativitet og fantasi. Haabesland & Vavik (2000) skriver at fantasi kanskje kan forstås som et potensiale for, og evne til, å fremkalle uventede assosiasjoner og indre bilder. Kreativitet forutsetter at vi bruker disse assosiasjonene, og synliggjør dem. I kreativitetsbegrepet ligger det muligens noe mer dynamisk og utfordrende. Kreativ tenkning beskriver Nowell som ukonvensjonell, og tenkningen er gjerne sterkt motivert, vedvarende eller av sterk intensitet. Produktet er en nyskaping og har verdi for kulturen eller vedkommende selv (i Haabesland & Vavik, 2000, s. 208). Noen forskere peker dessuten på at det er akkurat fantasi som er grunnleggende for læring: For å lære noe nytt, må man kunne forestille seg at det finnes noe annet enn det man allerede vet. Efland (2002) mener at fantasi er nødvendig for læring fordi den gjør det mulig å reorganisere tidligere erfaringer. I tillegg er tenkning avhengig av evne til å forestille seg noe. Efland viser i sine studier hvordan fantasi er nødvendig i læring, og hvordan kreativitet er en oppdagelsesprosess i seg selv (i Fredriksen, 2013, s. 58).

Den kreative person har mange tydelige karaktertrekk som man kan gjenkjennes på. Typiske egenskaper hos kreative mennesker synes å være slike som originalitet, fleksibilitet og iderikdom. Også uavhengighet i tanke og handling, og åpenhet overfor det nye og ukjente, er

dyptliggende egenskaper som kjennetegner en kreativ person. Undersøkelser viser at kreative personer i større grad enn andre synes å foretrekke det komplekse og uregelmessige. Dette gir rom for spenning og variasjon, og kan ses i sammenheng med at kreative personer tåler mer usikkerhet enn andre. Å være åpen overfor det nye og ukjente, er noe mer enn bare å være nysgjerrig. Det er en måte å møte verden på, en holdning. Det som først og fremst karakteriserer kreativitetsbegrepet, er en særskilt form for problemløsning som forutsetter en såkalt divergent tenkemåte. Denne tenkemåten kjennetegnes nettopp ved egenskaper som originalitet, idérikdom og fleksibilitet. Disse egenskapene var også blant kjennetegnene som karakteriserer en kreativ person (Haabesland & Vavik, 2000, s. 209-210, 212).

2.2.Kreative prosesser

Den amerikanske psykologen Carl Rogers definisjon av den kreative prosess kan være hensiktsmessig i denne sammenhengen fordi den er så tydelig beskriver hvordan kreativitet oppstår og uttrykkes i samspillet mellom individet og omgivelsene:

Den kreative prosess er gjennom handling å danne et nytt produkt som er et resultat av flere faktorer. Den vokser ut av individets unikhhet på den ene siden og av materialene, hendingene, menneskelige forhold eller individets livsomstendigheter på den andre.

I Rogers definisjon ligger det altså en påminnelse om at man i et miljø som skal stimulere til kreativitet, foruten å ta de sosiale forholdene i betraktning, også må inkludere fysiske faktorer (Buaas, 2016, s. 41).

Csikszentmihalyi har i sin senere forskning studert kreative prosesser og funnet en sammenheng mellom kreative prosesser og opplevelse av et lykkelig liv. Han har blant annet blitt kjent for sitt begrep «flow», som er en tilstand hvor man er fullstendig oppslukt i det man holder på med. En tilstand av flow kjennetegner en kreativ, skapende prosess eller en estetisk læreprosess (i Fredriksen, 2013, s. 58).

I sin modell for skapende virksomhet knytter dramapedagog Malcolm Ross (1978) lek til barns skaping. Den skapende prosessen henter sitt fundament fra leken, og leken, på sin side, berikes av de skapende prosessene. Ross modell er mye benyttet innenfor norsk barnehagelærerutdanning, og kan være et godt arbeidsredskap innenfor skapende arbeid med barn i alle aldre. Utgangspunktet for alt arbeid med estetiske fag er at barna skal kunne holde

fast på sanseopplevelser. Det er viktig å la dem være i prosesser som gjør at de virkelig kjenner etter, ser, lytter og bruker kroppen (Buaas, 2016, s. 42-43).

En kreativ prosess representerer i utgangspunktet en forholdsvis ustrukturert situasjon. Løsningen på problemet er avhengig av evnen til å sette tanker og idéer sammen til nye muligheter. Dette innebærer ofte å løsrive seg fra tidligere forestillinger. Det er gitt mange forskjellige forklaringer på hva som egentlig skjer fra unnfangelsen av en idé til det kreative produktet foreligger. Den mest kjente er kanskje den som går under navnet fase-teorien. Wallas deler den kreative prosessen inn i fire stadier: Forberedelse, inkubasjon, illuminasjon og verifikasjon. Før vi går videre skal vi se litt nærmere på hva de ulike fasene innebærer. Det er viktig å huske at vi her er inne i en modelltenkning som i sterk grad overforenkler virkeligheten.

I den første fasen, forberedelsesfasen, er problemet oppfattet og det myldrer av idéer til løsning. I denne fasen er det viktig å ikke være for kritisk, da dette kan føre til at idéproduksjonen stopper opp og dermed forhindre at den kreative prosessen går videre. Inkubasjonsfasen er en modningstid med mer eller mindre «ubevisst tenkning», men også med perioder av bevisst bearbeiding av problemet. Innimellom kan man oppleve at man kjører seg fast. Da kan det være greit å ta seg en pause og la problemet ligge en stund. Slike pauser kan hjelpe på veien videre. Illuminasjonsfasen karakteriseres gjerne i form av en «lys idé», som en slags plutselig og umiddelbar erkjennelse – en «aha-opplevelse». Men selv om løsningen kan virke ganske selvfølgelig, er den slett ikke kommet som «lyn fra klar himmel». Det ligger mye hardt arbeid bak. I den siste fasen, verifikasjonsfasen, er løsningen klar og tankene konkretiseres i form av et produkt (Haabesland & Vavik, 2000, s. 219-221).

2.3. Gjenbruk og gjenbruksmaterialer

Avfallspyramiden er en figur, en omvendt pyramide, som illustrerer hvordan målet er å begrense avfallsmengden. Nest øverst i pyramiden finner vi gjenbruk som er en viktig og nyttig strategi som kan føre til mindre avfall. Gjenbruk vil si å bruke noe om igjen, enten det er på en ny måte eller i en ny sammenheng. En ting som har vært i bruk før og som ikke lenger trengs på samme måte, kan gjenbrukes i stedet for at den blir lagt til side eller står i fare for å bli kastet. Når en ting gjenbrukes og tas i bruk igjen på nytt fremfor å bli kastet, sparer vi miljøet for både avfall og forurensing i forbindelse med nyproduksjon. Bråten & Kvalbein skriver at det viktigste med gjenbruk er at man faktisk bruker og ikke kaster. Når

man velger å bruke noe i stedet for å kaste, ser man verdien og mulighetene i tingen (Bråten & Kvalbein, 2014, s. 20, 22, 24).

Det brukes mange ulike benevninger på denne materialgruppen, deriblant udefinert materiale, hverdagsmaterialer, overskuddsmaterialer, ombruksmaterialer, verdifulle materialer, verdiløse materialer, gratismaterialer, søppelmateriale og skrotmaterialer. Dette er benevnelser som er uavhengige av materialets iboende egenskaper eller opprinnelse, men som i stedet knytter materialet til en verdi og en kontekst. Waterhouse (2013) skriver videre at hun liker å bruke benevnelser som kreativitetsfremmende materialer eller innovative materialer fordi vi i møte med disse materialene må tenke annerledes enn i forhold til mange andre materialer (Waterhouse, 2013, s. 81-82). Også i Frisch, Letnes & Moe (2018) omtales gjenbruksmaterialer som kreativitetsfremmende materialer. Moe skriver at gjenbruksmaterialer ikke har et bestemt budskap om hva de skal brukes til, noe som gjør dette til et flott utgangspunkt for å sette i gang fantasien og skape kreative situasjoner. Gjenbruksmaterialene kan også ofte være estetiske og komplekse i form, farge og størrelse, noe som byr på muligheter hvor barna kan skape spennende ting (i Frisch et al., 2018, s. 171).

Mange materialer innenfor kategorien gjenbruksmaterialer har en historie om sin tidligere funksjon i en annen kontekst knyttet til seg. I en skapende sammenheng må man derfor ta materialene ut av sin opprinnelige kontekst og betrakte den på nytt, gi den nytt liv og en ny mening. Dette er en kreativ prosess som arter seg annerledes enn når vi arbeider med materialer som ikke er definerte i forhold til funksjon og kontekst (Waterhouse, 2013, s. 86).

Mange begrunner bruken av gjenbruksmaterialer med at det er gratis og at man da kan spare pengene og heller bruke de på noe annet. Waterhouse (2013) skriver at hun er opptatt av at det skal være kjekt fordi det er gode materialer. Det skal være materialer som bidrar med å styrke og fremme barns kreative og kunstneriske kompetanse, og som velges fordi de har kvaliteter i en skapende sammenheng. Å transformere gjenbruksmaterialer er en spennende prosess som handler om å oppdage, utforske og eksperimentere med materialer i en formskapingprosess. Dette er en prosess som kan utvikle barns kreative tankemønstre og handlingssett, samt fremme barns evne til innovasjon. Et slikt arbeid kan også fremme barns evne til innovasjon. Gjennom en dialog i den skapende prosessen kan personalet også utvide barns forståelse av sammenhenger i produksjon, forbruk, natur og miljø (s. 86-87).

Rammeplanen (2017) sier:

I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforsking, fordypning og progresjon. Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. ... Barnehagen må legge til rette for og videreutvikle barnas kreative prosesser og uttrykk (Utdanningsdirektoratet, 2017, s. 50-51).

Barnehagen skal ikke bare legge til rette for at barna skal få erfaringer med kunst og kultur i ulike former, de skal også legge til rette for medvirkning. Når det gjelder medvirkning, står det i rammeplanen at «Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov». Videre står det at «Barnehagen må observere og følge opp alle barns ulike uttrykk og behov» (Utdanningsdirektoratet, 2017, s. 27). Barns lyst og evne til å bruke kunstens uttrykksformer skal og må utvikles, slik at de utvikler en kompetanse som gjør det mulig for dem å gi varierte uttrykk for egne opplevelser og erfaringer (Bakke et al., 2017, s. 43). I barnehagen er det et asymmetrisk forhold mellom barn og voksen, og som på alle andre områder i barnehagen, er det også her viktig å være bevisst på det asymmetriske forholdet mellom barn og voksen. I likhet med Reggio Emilia-pedagogikken skriver også Askland (2020) om det å være en anerkjennende voksen. Anerkjennelse har å gjøre med hvordan man ser og hører barnet, men også hvordan man bekrefter barnets ytringer (s. 35).

Waterhouse (2013) skriver at barna ideelt sett bør få så mange og så varierte materialopplevelser som mulig i barnehagen. Barna får viktige erfaringer ved å oppleve at materialer endrer form og karakter. Å erfare at en selv gjennom ulike prosesser påvirker og endrer materialer til å fremstå i ny form, gir opplevelser av mestring og glede, men kan også gi opplevelser av frustrasjon når man møter motstand i materialer. Waterhouse skriver videre at man ved å gi barn rike opplevelser og erfaringer med varierte materialer også gir et utvidet vokabular for skapende virksomhet, og ulike materialerfaringer og prosesser utvider barnas språkforståelse. Ved å skape i interaksjon med ulike materialer, får også barna konkrete sanselige erfaringer (s. 175).

De siste årene har flere og flere begynt å benytte gjenbruksmaterialer, og i 2009 åpnet det i Trondheim et senter for kreativ gjenbruk, ReMida. Senteret har sin opprinnelse i Reggio Emilias pedagogiske filosofi og er så langt det første og eneste ReMida-senteret i Norge. Tenkningen og erfaringene fra ReMida har imidlertid bidratt til at det har kommet andre lignende virksomheter. Men for å kunne kalle seg et ReMida-senter må man være godkjent av

Reggio Emilia-organisasjonen (Bråten & Kvalbein, 2014, s. 210-211). Senteret tilbyr et mangfold av materialer som er samlet inn fra den lokale industrien, og deres oppgave blir å synliggjøre materialenes estetikk og potensiale til bruk i kreative lek- og læringsprosesser. I tillegg arbeider de med å bygge møteplasser og miljøer som underbygger barnas lek (ReMida Trondheim, udatert).

Kunnskap om materialer og teknikker, men også om riktig vedlikehold og hensiktsmessig oppbevaring er viktige forutsetninger for alt skapende arbeid. Det kreves tid og støtte fra læreren til å finne egnede materialer og til å prøve uttryksmulighetene som ligger i dem (Buaas, 2016, s. 44). Sentere som ReMida kan være en fin inngang til arbeid med gjenbruksmaterialer.

Bråten & Kvalbein (2014) skriver at «Det spesielle med gjenbruksmaterialer og oppvinningsprosesser er at vi nærmer oss materialene ut fra en tanke om at alt kan bli noe annet enn hva det er tiltenkt». De skriver videre at «Både voksne og barn kan utforske materialene uten å måtte forholde seg til hva materialene brukes til» (s. 153). Ved å arbeide med og ha fokus på gjenbruk i barnehagen, lærer barna å betrakte ting på en ny måte. Dette kan bidra til at barna lærer å bruke den estetiske persepsjonen sin. Waterhouse (2013) definerer estetisk persepsjon som en måte å erfare verden på, en måte å vende seg mot verden sanselig innstilt. Et eksempel på dette er Knerten. Her transformerer Lillebror treroten immaterielt til å bli et vesen, et besjelet stykke tre (s. 81). Et annet begrep som er verdt å nevne, er begrepet affordance. Gibson bruker begrepet «affordance» om de mulighetene et materiale eller et objekt byr på. Affordance kan dermed forstås som repertoaret av muligheter et objekt eller et materiale byr på med sin spesielle form, størrelse og tyngde (i Fredriksen, 2013, s. 85).

Rammeplanen (2017) presenterer lek som barns grunnleggende måte å leve, lære og uttrykke seg på. Gjennom lek får barna sanseerfaringer som er nødvendige for å forstå omverdenen og seg selv. I leken er barn undersøkende, de kombinerer sine erfaringer, utprøver muligheter og forhandle meninger (i Fredriksen, 2013, s. 89). I rammeplanen står det også at «Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring ...» (Utdanningsdirektoratet, 2017, s. 20). Det står ingenting om hva slags lek eller hvilke typer leketøy det gjelder. Brønstad & Øksnes skriver at et leketøy i prinsippet kan være en hvilken som helst ting, da det er først i de lekendes hender eller i deres øyne at tingen blir et leketøy (i Rasmussen, 2014, s. 218). Öhman (2012) skriver at «Å leke er å gjenfortelle, omfortelle og nyfortelle en hendelse, en

idé, en drøm, en følelse». Med utgangspunkt i dette sitatet kan man si at barna bruker leken som en kreativ arena der de gjenskaper og prøver ut noe de ikke har gjort før (s. 152).

FHI advarer i en artikkel på NRK mot gjenbrukstrend i barnehager. I artikkelen står det at bruken av gjenbruksmaterialer har blitt så omfattende at Miljørettet helsevern ble bekymret da de var på tilsynsrunde i vinter. Miljørettet helsevern kontaktet derfor Folkehelseinstituttet (FHI) for å få råd. Problemstillingen var ikke ny hos FHI. Seniorforsker Rune Becher sier han er skeptisk til gjenbrukstrenden i barnehagene, men at han har forståelse for ønsket om å stimulere barns kreativitet. Han advarer mot den økende trenden. Han sier det er positivt å ta vare på gamle ting, men ikke i barnehagen. Lekene testes, mens gjenbruksmaterialene vet man ikke hva inneholder. Wenche Høiseth, styrer i Slagen barnehage, erkjenner at de ikke vet hva alle materialene inneholder. FHI anbefaler barnehagene å holde seg til trygge gjenbruksmaterialer. Materialer som kan vurderes brukt er gamle tekstiler og ubehandlet trevirke som er vasket, mens udefinerte og ukjente materialer bør unngås i et føre-var-prinsipp. Slagen barnehage og Miljørettet helsevern arbeider nå med å lage retningslinjer for bruk av gjenbruksmaterialer (Indreiten, 2021).

2.4.Barnehagens rom

I rammeplanen (2017) står det:

Barnehagens fysiske miljø skal være trygt og utfordrende og gi barna allsidige bevegelseserfaringer. Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får muligheter til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna (Utdanningsdirektoratet, s. 19).

Aasebø & Melhuus (2005) skriver at man i pedagogiske sammenhenger ikke bare bør ha fokus på handlinger og aktiviteter, man må også ha fokus miljøet barnet handler i og hvordan dette er utformet. De skriver videre at man må rette oppmerksomheten mot det materielle, mot gjenstandene og redskapene som er tilgjengelige for bruk, for det er disse som oppfordrer til handling og som avgjør hvilke handlinger som er mulige. I uterommet oppstår det ifølge Aasebø & Melhuus en spontanitet og åpenhet som det er vanskeligere å berede grunnen for innenfor rommets fire vegger. De skriver at dette kan bety at uterommet har mindre sosiale føringer og normer i seg enn det et avgrenset og innredet rom har (s. 154, 156).

Eggesbø skriver at det i forbindelse med vedtak om full barnehagedekning i Trondheim i 2006, ble drøftet mye omkring spørsmålet «Hvordan skape en barnehage som gir alle barn mulighet til å være medvirkende, nysgjerrige og utforskende sammen med andre barn?». Dette førte etter hvert til utviklingsprosjektet «BARN & Rom – 1000 spørsmål». I prosjektet deltok ti barnehager fra Trondheim. Prosjektet ble startet i 2008 og skulle i utgangspunktet avsluttes i 2010, men ble videreført (i Krogstad, Hansen, Høyland & Moser, 2012, s. 250-251). I dag er det 29 barnehageenheter som deltar i nettverket (BARN & Rom, personlig kommunikasjon, 18. april 2021). *Funksjons- og arealprogrammet for barnehager i Trondheim* (2005) sier at barnehagens lokaler stadig må utvikles i tråd med barnehagens innhold og tilbud, synet på barn og læring og samfunnsutviklingen generelt. Barnehagens fysiske miljø ses på som en ressurs for å fremme pedagogikk. Barneperspektivet og ansattes arbeidsforhold blir sentralt i utformingen av planløsning, rom og innredning (i Krogstad et al., 2012, s. 250-251).

En annen tenkning som også var viktig i prosjektet, var Reggio Emilia-filosofien. I denne filosofien finner man blant annet begrepet «den tredje pedagog». Fredriksen (2013) skriver at man i Reggio Emilia-pedagogikken anser rommet for å være «den tredje pedagogen». Barn og barnehagelærer anses som den første og den andre pedagogen (s. 213-214). Odegard (2010) skriver at Reggio Emilia-barnehagene arbeider etter et prinsipp om at rommet har like stor innvirkning på barns læring og relatering som andre barn, den første pedagogen, og pedagogen selv, den andre pedagogen (s. 8). «BARN & Rom – 1000 spørsmål» samarbeidet også med Reggio Emilia-instituttet i Stockholm. Dette gjorde de blant annet for å hente inspirasjon og for å lære mer om rommets pedagogiske betydning og om dokumentasjon av lærings- og dannelsesprosesser. Pedagogisk dokumentasjon og refleksjon er sentrale arbeidsmåter i Reggio Emilia-pedagogikken (Eggesbø i Krogstad et al., 2012, s. 251).

3. Metode

Hensikten med forskning er ifølge Jacobsen (2015) å bringe frem kunnskap om virkeligheten som er gyldig og troverdig. Dette forutsetter at forskeren har en strategi for hvordan man skal gå frem, og det er denne strategien som er metoden. Metoden kan derfor ses på som en fremgangsmåte for hvordan man går frem for å samle empiri (s. 15, 21). Når det gjelder valg av metode avhenger dette av hva forskeren ønsker å undersøke og hva slags data undersøkelsen skal baseres på. Vi skiller gjerne mellom kvantitativ og kvalitativ metode.

Kvantitative studier omfatter ofte et større utvalg, og innsamlet data kan ofte måles og fremstilles i form av tall og statistikk (Dalland, 2020, s. 52). Thagaard (2018) skriver at kvalitativ innebærer å fremheve prosesser og mening som ikke kan måles i kvantitet eller frekvens, og de data som analyseres kommer til uttrykk i form av tekst. I motsetning til kvantitative studier, kan kvalitative studier ofte gi mye kunnskap om få enheter (s. 13, 15-16). Tjora (2021) skriver at en hovedregel vil være at kvantitativ forskning ofte tar utgangspunkt i én eller flere hypoteser som søkes bekreftet eller avkreftet, mens kvalitativ forskning ofte tar utgangspunkt i én eller flere teoretiske tradisjoner for å definere rammen av hva som er interessante problemstillinger innenfor et gitt fagfelt (s. 39).

Med utgangspunkt i mitt utvalg av informanter ønsker jeg å undersøke hvordan man kan arbeide med gjenbruksmaterialer i barnehagen. Gjennom praksis får man innblikk i hvordan ulike barnehager arbeider med rammeplanens fagområder, og det kan med utgangspunkt i dette tenkes at det også gjelder for de barnehagene som har ekstra fokus på og som arbeider med bærekraft og gjenbruk. I enkelte barnehager er kanskje temaet mer integrert i barnehagehverdagen enn i andre barnehager. Jeg tenker derfor at kvalitativ metode egner seg godt i dette prosjektet. Gjennom denne metoden vil jeg få innblikk i informantenes tanker, holdninger og erfaringer vedrørende temaet. Som datainnsamlingsmetode har jeg valgt intervju. Denne datainnsamlingsmetoden har jeg valgt fordi jeg på denne måten får mulighet til å komme tettere på de personene som forskningen tar utgangspunkt i, jeg får mulighet til å gå i dybden, og jeg får mulighet til å følge opp det som blir sagt med eventuelle spørsmål.

3.1.Intervju

Thagaard (2018) skriver at intervju er en særlig velegnet metode for å få kjennskap til hvordan personer som intervjues, opplever og forstår seg selv og sine opplevelser (s. 53). Intervjuene valgte jeg å ta én-til-én. Johannessen, Tufte & Christoffersen (2016) skriver at man bruker én-til-én-intervjuer når man ønsker fyldige og detaljerte beskrivelser av informantens forståelse, følelser, erfaringer, oppfatninger, meninger, holdninger og refleksjoner knyttet til et fenomen (s. 146).

Det finnes også ulike struktureringer av intervju. Jeg har valgt å benytte det som kalles dybdeintervju eller semistrukturert intervju. Dybdeintervju brukes som en betegnelse på et kvalitativt intervju som bærer preg av samtale mellom intervjuer og informant, og semistrukturert vil si at intervjuet bare har en halvfast struktur (Tjora, 2021, s. 287, 295).

Tjora (2021) skriver at det er hensiktsmessig å bruke en intervjuguide for å strukturere intervjuene. Intervjuguiden kan inneholde ferdige formulerte og fullstendige spørsmål eller temaer mer i stikkordsform (s. 167, 290).

Når man gjennomfører dybdeintervju, er man avhengig av en god dialog mellom forsker og informant for å få frem ulike refleksjoner. Dybdeintervjusituasjonen kan derfor betegnes som intersubjektiv, det vil si at de refleksjoner som kommer frem under intervjuet, er avhengig av møtet mellom forsker og deltaker. Intersubjektiv brukes for å betegne situasjoner der flere personer skaper en felles forståelse av virkeligheten (Tjora, 2021, s. 38, 290).

3.2. Valg av informant

Thagaard (2018) skriver at kvalitative studier som oftest kjennetegnes ved et begrenset antall personer eller enheter. Når utvalget er relativt lite, er det særlig viktig at man anvender en utvelgingsprosess som er hensiktsmessig for problemstillingen. Dette slik at analysen av data kan gi en forståelse av de fenomener som studeres (s. 54). Hovedregelen for utvalg i kvalitative intervjustudier er ifølge Tjora (2021) at man velger informanter som av ulike grunner kan uttale seg på en reflektert måte om det aktuelle temaet. Utvalg som dette kalles for strategiske eller teoretiske (s. 145). Strategisk utvelging baserer seg altså på at vi systematisk velger personer eller enheter som har egenskaper eller kvalifikasjoner som er strategiske i forhold til problemstillingen (Thagaard, 2018, s. 54).

Informantene har jeg valgt basert på hvem som arbeider med gjenbruksmaterialer i barnehagen. Dette er et strategisk utvalg, fordi jeg har tatt valg på bakgrunn av den kunnskapen jeg har hatt om de barnehagene jeg har tatt kontakt med og om at disse derfor kan uttale seg om det aktuelle temaet. Jeg kontaktet styreren i flere barnehager. Jeg fikk avslag fra fjorten barnehager, og førte til at det tok litt tid før jeg fikk noen til å stille til intervju. To pedagogiske ledere sa seg positiv til å stille til intervju. Derav den ene er pedagogisk leder i en barnehage jeg har hatt praksis i, men på en annen avdeling. Intervjuene fant sted i barnehagene hvor det ble holdt god avstand med tanke på smittevern.

3.3. Etiske retningslinjer

Thagaard (2018) skriver at man i studier som innebærer nær kontakt mellom forsker og forskningsdeltaker, får data som kan knyttes til den som deltar i prosjektet. NESH beskriver

særskilte etiske retningslinjer som gjelder for studier som innebærer behandling av personopplysninger. I de etiske retningslinjene presiseres blant annet betydningen av at «Forskeren skal arbeide ut fra en grunnleggende respekt for menneskeverdet. Forskeren skal respektere forskningsdeltakerens autonomi, integritet, frihet og medbestemmelse (NESH, 2016, s. 12)» (s. 21-22). Det er spesielt tre grunnprinsipper som går igjen i de etiske retningslinjene; informert samtykke, konfidensialitet og konsekvenser av å delta i forskningsprosjekter.

Utgangspunktet for ethvert forskningsprosjekt er ifølge Thagaard prinsippet om at forskeren må ha deltakerens informerte samtykke. Dette innebærer at deltakerne får tilstrekkelig med informasjon vedrørende forskningsprosjektet, samt hva det innebærer å delta. Hun skriver videre at forskeren må innhente samtykke fra de som deltar i eller er gjenstand for forskningen, og at dette samtykket må være fritt, informert og uttrykkelig (2018, s. 22-23). Deltakeren skal kunne bestemme over sin egen deltakelse. Vedkommende skal også på hvilket som helst tidspunkt kunne trekke seg fra prosjektet uten noen form for ubehag eller negative konsekvenser (Johannessen et al., 2016, s. 85).

Et annet grunnprinsipp er kravet om konfidensialitet. Dette innebærer at forskeren som hovedregel skal behandle all innsamlet informasjon om personlige forhold konfidensielt og fortrolig. Personlige opplysninger blir vanligvis aidentifisert, mens det i publisering av forskningsmaterialet er vanlig å anonymisere (Thagaard, 2018, s. 24).

Det tredje grunnprinsippet er knyttet til de konsekvensene forskningen kan ha for deltakerne. NESH skriver «Forskeren skal arbeide ut fra en grunnleggende respekt for menneskeverdet. Forskeren skal respektere deltakernes autonomi, integritet, frihet og medbestemmelse». Dette innebærer at forskeren vurderer hvilke konsekvenser prosjektet kan ha for deltakerne. Deltakernes integritet skal beskyttes ved å søke å unngå at forskningen medfører negative konsekvenser for dem. I tillegg er det viktig at forskeren tenker gjennom hvordan deltakerne kan beskyttes mot uheldige virkninger av å være med i et forskningsprosjekt (Thagaard, 2018, s. 26).

3.4.Kritikk til metode

Bergsland & Jæger (2014) skriver at ingen metode er feilfri, det er derfor viktig å stille seg kritisk til og reflektere over egen metode og egne innsamlingsstrategier (s. 80). I

metodekritikken vil jeg derfor se på og vurdere egen metode og innsamlingsstrategi. I tillegg vil jeg se nærmere på begrepene reliabilitet, validitet og generaliserbarhet, som ifølge Tjora (2021) er tre kriterier som benyttes som indikatorer på kvalitet (s. 259).

En av fordelene med kvalitative undersøkelser er at forskeren ofte møter informantene ansikt til ansikt. Dette vil være en fordel med tanke på frafall, siden det vanligvis ikke er så mange som trekker seg fra intervju. I tillegg har man i møte med informantene mulighet til å stille oppfølgingsspørsmål. På denne måten kan man få utfyllende og utdypende svar, gå dypere inn i temaet, samt rette opp i misforståelser underveis. Dette fører til at forskeren får bedre forståelse av det som studeres, noe som ifølge Larsen (2017) er helt nødvendig for å kunne forklare funnene en har kommet frem til. Siden man i kvalitative undersøkelser har mulighet til å stille både utdypende og flere spørsmål, og fordi informanten kan snakke mer fritt og rette opp i misforståelser, vil dette kunne bidra til å sikre god validitet (s. 29).

En ulempe med kvalitative undersøkelser er at det kan være vanskeligere og mer tidkrevende å behandle dataene i ettertid i motsetning til et kvantitativt undersøkelsesdesign der svarkategoriene er ferdig avkrysset. Å forenkle datamengden og klassifisere materialet kan dermed være et omfattende arbeid. Det kan også være vanskeligere for informanten å være ærlig når vedkommende sitter rett overfor forskeren, enn ved avkrysning på skjemaer hvor en er helt anonym. Derfor vil det være en potensiell feilkilde og ulempe at informanten ikke snakker helt sant i kvalitative intervjuer. En av de mest åpenbare ulempene ved kvalitative intervjuer, er ifølge Larsen (2017) kontrolleffekt. Med dette menes at forskeren selv eller selve metoden kan være med å påvirke intervjuresultatet. Det kan være at informanten svarer det vedkommende tror forskeren vil høre, svarer for å gjøre et godt inntrykk, svare for å skjule uvitenhet, eller svarer det vedkommende tror er allment akseptert (Larsen, 2017, s. 29-30).

Jeg valgte å ikke benytte lydopptaker under intervjuene. Dette kan være en ulempe fordi det kan hende jeg ikke får med meg alt som blir sagt under intervjuet, samtidig er transkripsjonen som må gjøres i etterkant av intervju tatt opp med lydopptaker tidkrevende.

For å styrke oppgaven min, kunne jeg ha benyttet det som kalles metodetriangulering.

Metodetriangulering er å undersøke et fenomen fra ulike perspektiver ved å benytte ulike datainnsamlingsmetoder (Johannessen et al., 2016, s. 424). Med metodetriangulering, eller Mixed Methods Research, menes altså at vi bruker ulike metoder i samme undersøkelse.

Enhver metode har sine svakheter, og ved å bruke flere ulike metoder kan svakheter ved den

ene oppveies av styrken ved de andre. Har en kapasitet, vil det altså være fordeler ved å kombinere ulike metoder eller datainnsamlingsmetoder, enten det er en kvalitativ og en kvantitativ, to kvalitative eller to kvantitative metoder (Larsen, 2017, s. 30). Bergsland & Jæger (2014) skriver imidlertid at metodetriangulering kan være både omfattende og tidkrevende (s. 69). Dette er også grunnen til at jeg valgte å holde meg til kun én metode. Hadde jeg benyttet metodetriangulering i undersøkelsen, kunne dette bidratt med å styrke troverdigheten, samtidig som det ville økt reliabiliteten og validiteten.

«Reliabilitet knytter seg til nøyaktigheten av undersøkelsens data, hvilke data som brukes, måten de samles inn på, og hvordan de bearbeides» (Johannessen et al., 2016, s. 36). Videre skriver Johannessen et al. (2016) at dersom det er flere forskere som undersøker samme fenomen og kommer frem til samme resultat, tyder dette på høy reliabilitet eller pålitelighet. Dette betegnes som interreliabilitet (s. 36).

Larsen (2017) skriver at validitet i kvalitative studier handler om bekreftbarhet, troverdighet og overføringsverdi. Bekreftbarhet handler om hvilken grad vi undersøker det vi skal undersøke, men også om dataene som er samlet inn er relevante for problemstillingen slik at de slutningene som trekkes, er valide. Troverdighet handler om at forskerens fortolkninger er gyldige for den virkeligheten som er studert (s. 93). Dataene er ikke selve virkeligheten, kun representasjoner av den. Her er det aktuelt å undersøke hvor godt dataene representerer fenomenet eller hvor relevant det er. Dette betegnes som validitet (Johannessen et al., 2016, s. 66). Overførbarhet handler ifølge Larsen (2017) om at man kan overføre funnene våre til andre grupper enn de som har vært deltakere i undersøkelsen (s. 94). Thagaard (2018) skriver at det i kvalitative undersøkelser er vanlig å snakke om overførbarhet i stedet for generalisering. Hun skriver at overførbarhet knyttes til vurderinger av spørsmålet om tolkninger som er basert på en enkelt undersøkelse, også kan gjelde i andre sammenhenger (s. 19). Bergsland & Jæger (2014) skriver at målet for en kvalitativ studie ikke er å generalisere resultatene man finner, men heller å gi rike beskrivelser av det man har studert (s. 80-81). Overførbarhet vil altså si at selv om jeg har data basert på kun to intervjuer, kan funnene mine også være gjeldende for andre barnehager.

4. Presentasjon og drøfting av funn

«Hvordan bruke gjenbruksmaterialer som kreativ ressurs i barnehagen?»

Når man skal legge til rette for kreative prosesser med gjenbruksmaterialer som kreativ ressurs, finnes det en rekke temaer som er med på å virke inn. Jeg har i min oppgave valgt å trekke inn temaene kreativitet, kreative prosesser, gjenbruksmaterialer og barnehagens rom. Dette er temaer jeg tenker står sentralt når man skal legge til rette for bruk av gjenbruksmaterialer som kreativ ressurs i barnehagen.

I dette kapittelet vil jeg presentere og drøfte funnene mine. Jeg har valgt å ta for meg et og et funn, og vil følge opp med drøfting underveis. Funn og drøfting vil derfor ikke presenteres hver for seg, men i samme del. Siden jeg har to informanter, vil jeg i presentasjonen av funnene mine trekke frem én og én informant. Deretter vil jeg i drøftingen sammenligne informantenes svar. På denne måten kan jeg trekke paralleller mellom, sammenligne og se på likheter og forskjeller i svarene til informantene. Ellers vil drøftingen være i lys av den teorien som er presentert tidligere i oppgaven.

Under analysen av intervjuene kom det frem at det ble naturlig å dele funnene i fire kategorier. Disse kategoriene er tanker, bruk av materialer, tilrettelegging av rom og holdninger.

Spørsmålene som funnene tar utgangspunkt i, ligger vedlagt nederst i oppgaven. Informantene vil heretter omtales som «Informant A» og «Informant B».

4.1. Tanker

Under denne kategorien har jeg valgt å plassere funnene som omhandler informantenes tanker om bruk av gjenbruksmaterialer i barnehagen. Herunder kommer også funn knyttet til informantenes tanker om barns opplevelse av gjenbruksmaterialer som innbydende, og om de tenker at gjenbruksmaterialer krever mye fysisk plass i barnehagen.

Begge informantene forteller at de tenker det er mye bra med gjenbruksmaterialer i barnehagen. Informant A forteller at siden gjenbruksmaterialer er udefinert, står barna fritt til å bruke fantasien sin. Bruk av gjenbruksmaterialer har, ifølge informanten, virket samlende på barnegruppen. Flere barn leker sammen, og det er mindre konflikt. Informant B sier at vedkommende tror det er bra for barna med udefinerte materialer. Siden materialene ikke er definerte, kan de være hva som helst. Informanten legger til at man kan være kreative med de materialene som dukker opp, og at det derfor ikke alltid er nødvendig å kjøpe nye leker.

Ut fra det som kommer frem i funnene, kan man se at informantene tenker det er bra med gjenbruksmaterialer fordi de er udefinerte. Informant A knytter dette videre opp mot fantasibegrepet, mens informant B trekker frem kreativitetsbegrepet. Begge informantene kan sies å være inne på dette med gjenbruksmaterialer som kreativitetsfremmende materialer. Som Waterhouse (2013, s. 81-82) og Moe (i Frisch, Letnes & Moe, 2018, s. 171) skriver, kan gjenbruksmaterialer betegnes som kreativitetsfremmende materialer fordi man i møte med materialene må tenke annerledes eller nytt. Moe skriver videre at dette kan være et flott utgangspunkt for å sette fantasien i gang. Som jeg presenterer i teoridelen min, er fantasi og kreativitet to begreper som ofte blir brukt synonymt med hverandre. Fantasi kan forstås som et potensiale for og evne til å fremkalle uventede assosiasjoner og indre bilder, mens kreativitet forutsetter at man bruker og synliggjør disse assosiasjonene (Haabesland & Vavik, 2000, s. 208). Informant B trekker også frem dette med udefinerte materialer, og at dette kan være bra for barna fordi det kan være hva som helst. Som Waterhouse (2013, s. 81) skriver, lærer barna ved å arbeide med og ha fokus på gjenbruk å betrakte ting på en ny måte. Dette kan bidra til at barna lærer å bruke den estetiske persepsjonen sin. Med utgangspunkt i eksempelet med Knerten i teoridelen, kan man si at dette handler om å transformere en ting til noe annet.

Når det gjelder informantenes tanker om barns opplevelse av gjenbruksmaterialer som innbydende, svarer informant A at dette har ført til mer fantasi og samarbeid, og mindre konflikter. Ellers synes informanten at leken gjerne varer over lengre tid enn i annen type lek. Informant B forteller at barna stort sett synes det er spennende med gjenbruksmaterialer, og at barna undersøker disse på sin egen måte.

Noe jeg la merke til, var at informantenes svar så ut til å komme fra to ulike perspektiver. Mens informant A svarer på spørsmålet ut fra et voksenperspektiv, svarer informant B ut fra et barneperspektiv. Begge svarene tar utgangspunkt i det informantene har observert. I tillegg er svaret til informant A preget av informantens tanker om hvilken påvirkning arbeid med gjenbruksmaterialer har hatt og har på barnegruppen. Informant B forteller om en opplevelse om at barna synes det er spennende med gjenbruksmaterialer og at de undersøker disse på sin egen måte. Informant A trekker frem at det er mer fantasi og samarbeid, og mindre konflikter. Som Waterhouse (2013, s. 175) skriver kan man ved å gi barna rike opplevelser og erfaringer med varierte materialer også gi et utvidet vokabular for skapende virksomhet, og ulike materialerfaringer og prosesser vil kunne bidra med å utvide barnas språkforståelse.

Videreføres dette til leken, kan man tenke seg at dette kan ha betydning for hvordan barna håndterer og løser konflikter. Av og til kan man i barnehagen oppleve at barn får et eierforhold til enkelte leketøy. Jeg har selv observert det i praksis. Her kan man undres om det samme gjelder udefinerte materialer, eller om dette også kan være en faktor som bidrar til at det er mindre konflikter. I arbeid med gjenbruksmaterialer er det ikke bestemt hvordan de skal brukes. Det som er med udefinerte materialer, er at de ikke har et bestemt budskap om hva de skal brukes til (Moe i Frisch et al., 2018, s. 171). Dette utfordrer til kreativitet, men man kan også vurdere om det utfordrer til felles problemløsning. Hvert materiale byr på muligheter. Affordance kan, som nevnt tidligere, forstås som repertoaret av muligheter et materiale byr på med sin spesielle form, størrelse og tyngde (Fredriksen, 2013, s. 85), og som Bråten & Kvalbein (2014, s. 153) skriver er det spesielle med gjenbruksmaterialer at man kan nærme seg materialene ut fra en tanke om at alt kan bli noe annet enn det er tiltenkt. Et leketøy kan, ifølge Brønstad & Øksnes, i prinsippet være en hvilken som helst ting, da det først er i de lekendes hender at tingen blir et leketøy (i Rasmussen, 2014, s. 218).

Ingen av informantene tenker bruk av gjenbruksmaterialer krever mye fysisk plass i barnehagen. Informant A forteller at det er mange som sier at gjenbruksmaterialer krever mye plass og at det fort blir rot, men at de i barnehagen har valgt å fordele materialene så de har noen materialer både inne og ute. Ute er det gjerne større materialer som planker og treverk, mens materialene inne gjerne er mindre. Informant B forteller at dersom man har gjenbruksmaterialer, så trengs det ikke like mye andre leker. Materialene tar heller ikke mer plass enn andre leker, ifølge informanten.

Her kommer det altså frem at ingen av informantene tenker at gjenbruksmaterialer krever mye fysisk plass i barnehagen. Buaas (2016, s. 44) skriver imidlertid at det kreves kunnskap om materialer, teknikker og vedlikehold, i tillegg til at det kreves tid av den voksne til å finne egnede materialer og til å prøve ut uttrykksmulighetene som ligger i de ulike materialene.

4.2. Bruk av materialer

Under denne kategorien har jeg valgt å plassere funnene som omhandler informantenes bruk av gjenbruksmaterialer i barnehagen. Herunder kommer også funn knyttet til hvorvidt arbeidet er bevisst eller ikke, om barna involveres i arbeidet, og hvilke leker og materialer barna har tilgjengelig.

Informant A forteller at de i barnehagen arbeider med å skape møteplasser både ute og inne, og at det er fokus på å sette frem og ikke sette bort materialer. Møteplassene skal være innbydende, attraktive og spennende. Informanten forteller videre at bruken av gjenbruksmaterialer avhenger av hvilken aldersgruppe, men også av hva som er formålet med aktiviteten/leken. Informant B forteller at det varierer hvordan de bruker gjenbruksmaterialer. Informanten forteller videre at det blir brukt gjenbruksmaterialer både inne og ute, men at de på avdelingen har et eget rom der det er lagt litt ekstra til rette for bruk av gjenbruksmaterialer. I dag er nesten alt av materialene samlet inne på dette rommet. Ellers har de på avdelingen organisert mye materialer i bokser, informanten legger til at disse småtingene egner seg best for de eldste barna.

Informant A trekker frem dette med å skape møteplasser både inne og ute. Her legges det altså til rette for flere møteplasser i barnehagen. Informant B forteller at de arbeider variert med gjenbruksmaterialer. Hos informant B kan dette rommet (som nevnes ved flere anledninger) fungere som en møteplass hvor det legges til rette for bruk av gjenbruksmaterialer. Ut fra det som kommer frem i funnene, er det i barnehagen til informant A mye fokus på møteplasser. Som jeg skriver i teorien min, arbeider også ReMida med å bygge møteplasser og miljøer som underbygger barnas lek (ReMida Trondheim, udatert). ReMida har sin opprinnelse i Reggio Emilias pedagogiske filosofi. Dette kan handle om at barnehagen er inspirerte av Reggio Emilia-pedagogikken. Informanten trekker også frem dette med forskjellige tilnærminger for de ulike aldersgruppene, og hvordan dette er med på å påvirke bruken av gjenbruksmaterialer. Også informant B kommer så vidt inn på dette. Når informanten presiserer at de minste materialene egner seg best for de eldste barna, viser dette at aldersgruppene tas i betraktning også her.

Begge informantene forteller at de bruker gjenbruksmaterialer bevisst. Informant A trekker frem FHI som i mars gikk ut og sa at de var skeptiske til gjenbrukstrenden. Informanten forteller at de prøver å være bevisste på hva materialene inneholder og hva som kan være skadelig. Materialene sjekkes derfor jevnlig. Informant B forteller at de velger materialer med omhu, slik at materialene ikke er giftige eller skadelige for barna.

Etter intervjuet med informant A, sitter jeg igjen med et inntrykk av at de er bevisste på og tar arbeid med gjenbruksmaterialer seriøst. Informanten trekker frem FHIs skepsis rundt temaet. Når jeg i ettertid av intervjuet sjekker opp dette, finner jeg en artikkel på NRK. Her kommer det frem at FHI og Miljørettet helsevern er bekymret for gjenbrukstrenden i barnehagene.

Grunnen til at de er bekymret, er fordi materialene ikke er kvalitetssikret slik som leker er. I tillegg er de bekymret for eventuelle miljøgifter. Det arbeides nå med retningslinjer for bruk av gjenbruksmaterialer i barnehagen (Indreiten, 2021). Informant B forteller at også de prøver å velge materialer med omhu, men går ikke noe nærmere inn på hvordan de gjør dette. Selv om begge forteller at de arbeider bevisst med gjenbruksmaterialer, vil jeg likevel påstå at det er ulikheter ved informantene og hvor bevisste de er. Ut fra det informant A forteller, virker det som om de holder seg oppdaterte og reflekterte om temaet. Hos informant B kommer ikke den samme refleksjonen like godt til syne.

Når det kommer til barnas involvering i arbeid med gjenbruksmaterialer, svarer begge informantene at barna vanligvis har fritt spillerom med materialene. Informant B legger til at barna stort sett er engasjerte og at de har en iboende nysgjerrighet når de blir presenterte for gjenbruksmaterialer.

Begge informantene forteller altså at det er fritt frem for bruken av gjenbruksmaterialene, og åpner begge opp for kreativ utfoldelse, lek og læring med materialene.

Begge informantene forteller at de bruker nesten alt av materialer, men at de passer på at det ikke inneholder noe giftig eller kan være skadelig for barna. Informant A forteller at de bruker mye materialer i tre, tykk papp, plastrør, stoff og metall – men ikke ting som er impregnerte. Informant B forteller at de ikke bruker de minste materialene sammen med de yngste barna. Også de bruker mye materialer i tre, papp og metall. Begge informantene forteller at de får mye materialer gratis, men at det er noen ting de kjøper billig. Informant A forteller at de låner mye materialer fra ReMida, i tillegg til at de får og kjøper materialer i diverse butikker og på Finn. Informanten forteller også at de finner en del materialer når de er ute på tur. Informant B forteller at de bruker mye Finn og Fretex, men også foreldrene brukes aktivt. Ellers forteller informanten at det også hender seg at de oppsøker bedrifter eller låner materialer hos ReMida. Begge informantene forteller at barna i barnehagen har tilgang til en god blanding av definerte og udefinerte leker og materialer. Informant A forteller at de prøver å unngå og kjøpe plastleker. Informant B forteller at de prøver å unngå og kjøpe så mye nytt.

Begge informantene forteller at de undersøker at materialene ikke inneholder noe giftig eller kan være skadelig for barna. Jeg tenker imidlertid at det er vanskelig å kontrollere hva materialene inneholder. Utelukker informantene da kun materialer som tydelig er skadelige for barna, eller som inneholder miljøgifter? Som Miljørettet helsevern forteller, er

gjenbruksmaterialer materialer som ikke er kvalitetssikret på samme måte som leker (i Indreiten, 2021). Man kan til en viss grad se om materialene kan være noe barna kan skade seg på, men når det gjelder materialenes innhold tenker jeg at det ikke er like lett å passe på at materialene ikke inneholder miljøgifter. Det vil være en styrke og føre til en økt trygghet for barna å få på plass retningslinjer for bruk av gjenbruksmaterialer i barnehagen. På denne måten vil det bli lettere å passe på dette som informantene trekker frem.

4.3. Tilrettelegging av rom

Under denne kategorien har jeg valgt å plassere funnene som omhandler barnehagens tilrettelegging av rom. Herunder kommer også funn knyttet til barnehagens/avdelingens rutiner for å gjøre det innbydende for barna.

Informant A forteller at de, som nevnt tidligere, legger til rette for møteplasser og at barna alltid har gjenbruksmaterialer lett tilgjengelig. Alt står ikke fremme til enhver tid – det rulleres på hva som står fremme. Ellers tar det, ifølge informanten, ofte utgangspunkt i barnas interesser, men også i det de ansatte synes er spennende. Medvirkning skjer blant annet gjennom barnas bruk av materialene. Informanten legger til at enkelte materialer interesserer barna mer enn andre. Informant B forteller at det hovedsakelig er på denne avdelingen at det arbeides med gjenbruksmaterialer. De legger til rette dette gjennom bruk av rommet som er nevnt tidligere. Informanten forteller videre at personlig interesse er grunnen til at det arbeides mest med gjenbruksmaterialer på denne avdelingen, men at materialene er tilgjengelig for alle til enhver tid.

Informant A forteller at medvirkning blant annet skjer gjennom barnas bruk av materialer. Det som står fremme tar, ifølge informanten, ofte utgangspunkt i barnas interesser. At det tas utgangspunkt i det som interesserer barna, vurderer jeg som en fin måte å la barna få medvirke på. Jeg vurderer likevel at barnas medvirkning kunne kommet tydeligere frem hos begge informantene. Som presentert i teorien, står det i rammeplanen at barnehagen skal legge til rette for medvirkning. Medvirkningen skal tilrettelegges på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer og individuelle forutsetninger og behov (Utdanningsdirektoratet, 2017, s. 27).

Begge informantene forteller at de har rutiner for å sette frem og gjøre det innbydende med gjenbruksmaterialer. Informant A forteller at de i barnehagen arbeider mye med (rommet

som) den tredje pedagog. Informant B forteller at det er tidligvakten som har ansvar for å rydde og sette frem leker og materialer om morgenen. Tidligvakten kan derfor velge hva som skal settes frem, noe som gjør at det varierer hva som står fremme. Begge informantene forteller at materialene alltid er tilgjengelige – barna har lett tilgang til og kan plukke materialer som de vil.

Informant A trekker frem rommet som den tredje pedagog. I Reggio Emilia-pedagogikken anses rommet for å være den tredje pedagog. Barnet og pedagogen anses som den første og andre pedagogen (Fredriksen, 2013, s. 213-214). Som Odegard (2010, s. 8) skriver arbeider Reggio Emilia-barnehagene etter et prinsipp om at rommet har like stor innvirkning på barns læring og relatering som andre barn og pedagogen.

4.4.Holdninger

Under denne kategorien har jeg valgt å plassere funnene som omhandler holdninger knyttet til bruk av gjenbruksmaterialer i barnehagen. Herunder kommer også funn knyttet til hvordan barnehagene arbeider for å oppbygge en bevissthet om forbruk og miljø, og om det gjøres på grunnlag av et miljøaspekt.

Informant A forteller at arbeidet med gjenbruksmaterialer gjøres på grunnlag av et miljøaspekt. Barnehagen er bærekraftig og miljøbevisst, og har fokus på at man skal bruke om igjen dersom det er mulig. Barnehagen er også sertifisert med Grønt Flagg. Informanten forteller at alle i barnehagen er vant til gjenbruksmaterialer, og at barna tidlig lærer å ta vare på disse. Når det gjelder de ansatte, arbeides det mye med refleksjon. Selv om det er kjent at arbeid med gjenbruksmaterialer står sentralt i barnehagen, er det likevel mye fokus på holdninger, og det arbeides derfor mye med bevisstgjøring. I tillegg er informanten med i forskningsnettverket «BARN & Rom». Avslutningsvis synes informanten at det er viktig med bevisstgjøring over hva materialene inneholder, hvordan man bruker dem og at arbeidet er gjennomtenkt. I tillegg er det viktig med et kritisk blikk.

Informant B forteller at de arbeider etter det som står i rammeplanen. Barnehagen er sertifisert med Grønt Flagg. De prøver blant annet å begrense mengden matsvinn i tillegg til at de prøver å kjøpe mest mulig brukt da dette er mer miljøvennlig og billigere enn å kjøpe nytt. Informanten forteller videre at arbeidet ikke bare gjøres på grunnlag av et miljøaspekt, men at det først og fremst gjøres fordi det utfordrer barna. Det stimulerer kreativiteten og bidrar med

å utvikle leken i tillegg til at barna lærer mye. Arbeid med gjenbruksmaterialer er verdifullt, og informanten håper at også de andre ansatte skal få opp øynene for arbeidet slik at de en dag kan få til et miljø der gjenbruksmaterialene står mer sentralt. Informanten forteller avslutningsvis at det ikke er alle ansatte som har den samme åpne holdningen til å arbeide med materialer, og at det heller er de voksne som setter begrensninger enn barna.

Begge informantene forteller at arbeidet med gjenbruksmaterialer gjøres på grunnlag av et miljøaspekt, begge vektlegger gjenbruk, og begge er Grønt Flagg-sertifiserte barnehager. Hos informant A er det i barnehagen fokus på de ansattes holdninger, mens informant B ikke forteller om et slikt fokus. Informant B forteller også at arbeidet med gjenbruksmaterialer ikke først og fremst er på grunn av miljøaspektet, men at det er for barnas del. Det trekkes blant annet frem at det utfordrer barna, stimulerer kreativitet, bidrar med å utvikle leken og at barna lærer mye.

I NRKs artikkel anbefaler FHI barnehagene til å holde seg til trygge gjenbruksmaterialer. «Gamle tekstiler og ubehandlet trevirke som er vasket, kan vurderes brukt, men udefinerte og ukjente materialer bør unngås i et føre-var-prinsipp» (i Indreiten, 2021). Med utgangspunkt i dette kan det være mer utfordrende å arbeide med gjenbruksmaterialer når en på samme tid skal arbeide i tråd med det FHI sier. Dette vil imidlertid bli enklere når det kommer retningslinjer for bruk av gjenbruksmaterialer. Frem til disse er på plass, vurderer jeg at det informant A trekker frem er viktige punkter å ta utgangspunkt i. Informanten trekker frem at det er viktig med bevissthet over hva materialene inneholder, hvordan man bruker dem og at arbeidet er gjennomtenkt. I tillegg er det, som informanten forteller, viktig med et kritisk blikk i arbeidet.

Hos informant B er det en tydelig vilje til å arbeide mer med gjenbruksmaterialer i barnehagen, men det virker som at det kanskje ikke er like godt integrert i personalgruppen noe som gjør det vanskeligere å realisere i barnehagen. Informanten peker også på at det heller er de voksne som setter begrensninger enn barna. Her kommer dette med holdninger igjen inn. I en barnehage, som for eksempel informant A sin, er det som nevnt tidligere fokus på dette med holdninger. Siden dette er en barnehage hvor arbeid med gjenbruksmaterialer står sentralt, kan jeg tenke meg at det også kan være med på å gjøre det lettere å ha fokus på holdninger. Når det i barnehagen til informant B ikke er særlig fokus på dette utover den ene avdelingen, kan jeg tenke meg at en slik bevisstgjøring og fokus på holdninger, ikke nødvendigvis vil være like lett da arbeid med gjenbruksmaterialer ikke er et hovedfokus i

barnehagens arbeid. Som presentert i teoridelen står det i rammeplanen at barnehagen har en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for et mer bærekraftig samfunn (Utdanningsdirektoratet, 2017, s. 10). Dette kan man knytte opp mot kreativitetsbegrepet. Som både Buaas (2016, s. 41) og Bakke et al. (2017, s. 38) skriver, innebærer kreativitet en holdning og væremåte hvor man er åpen for og våger å prøve ut det som er nytt og annerledes. Dette innebærer at man løsriver seg fra tidligere forestillinger, og setter sammen tanker og idéer til nye muligheter – og det er dette kreative prosesser handler om (Haabesland & Vavik, 2000, s. 219-221).

5. Konklusjon

I dette kapitlet skal jeg oppsummere oppgaven og vurdere om jeg har svart på problemstillingen min som er: «Hvordan bruke gjenbruksmaterialer som kreativ ressurs i barnehagen?» For å finne ut av dette har jeg intervjuet to pedagogiske ledere som arbeider med dette.

Som jeg skriver innledningsvis, hadde jeg ikke særlig mye kunnskap om temaet utover det jeg har erfart i praksis. Grunnen til at jeg valgte å undersøke nettopp dette, var at jeg synes det var interessant å se hvor ulikt barnehagene arbeidet med gjenbruksmaterialer. I arbeidet med bacheloroppgaven har jeg lært mye. Jeg har fått innblikk i hvordan man kan arbeide med gjenbruksmaterialer i barnehagen, og viktigheten av å arbeide bevisst med dette.

Som nevnt tidligere har jeg i min oppgave valgt å trekke inn noen underordnede temaer som jeg vurderer som sentrale i tilretteleggingen for bruk av gjenbruksmaterialer som kreativ ressurs i barnehagene. Disse temaene er kreativitet, kreative prosesser, gjenbruk og barnehagens rom, og det er disse jeg har valgt å basere teorien min på.

Informantene ser på gjenbruksmaterialene som noe som beriker og utvikler leken, i tillegg til at det stimulerer barnas fantasi og kreativitet. Når en ser nærmere på informantene, blir det hos informant A poengtert at de fokuserer på tilrettelegging av møteplasser i tillegg til at det har fokus på bevisstgjøring og holdninger. Hos informant B prioriteres organisering av gjenbruksmaterialene. Selv om informantene vektlegger forskjellig, er det likevel noen fellestrekk mellom informantene. Begge arbeider blant annet med å gjøre det innbydende for barna, i tillegg til valget av materialer tar barnas alder i betraktning. Informant A trekker også frem Reggio Emilia-pedagogikken hvor rommet anses som den tredje pedagog. Som Odegard

(2010, s. 8) skriver går dette ut på at rommet har like stor innvirkning på barns læring og relatering som andre barn og pedagogen (henholdsvis den første og den andre pedagogen).

Det som skiller barnehagene, er blant annet barnehagenes vektlegging av gjenbruksmaterialer i det pedagogiske arbeidet. Den ene barnehagen arbeider med dette på alle sine avdelinger, mens det i den andre barnehagen arbeides med dette kun på én av avdelingene. Vektleggingen av bevisstgjøring og holdninger til gjenbruksmaterialer er også ulik. Begge informantene trekker frem de ansattes holdninger, og det kommer frem at barnehagen til informant A har større fokus på de ansattes holdninger til gjenbruksmaterialer enn det barnehagen til informant B har. I tillegg kan det synes som at det er ulikt hvor oppdaterte informantene er på temaet.

Kan gjenbruksmaterialer brukes som kreativ ressurs i barnehagen? Ja, det vurderer jeg at de kan. Gjenbruksmaterialer er som nevnt tidligere udefinerte materialer som stimulerer til fantasi og kreativitet. De bidrar med å berike og utvikle leken, i tillegg til at leken gjerne varer over lengre tid enn i lek med definerte leker. Det trekkes også frem at gjenbruksmaterialene har virket samlende på barnegruppen, ført til mer fantasi og samarbeid, og til mindre konflikter. Gjennom rike og varierte materialerfaringer får også barna utvidet sitt vokabular og sin språkforståelse.

Siden den kvalitative undersøkelsen kun baserer seg på to enheter, er det usikkert hvorvidt funnene kan overføres til andre barnehager. Arbeid med gjenbruksmaterialer kan være noe som er forholdsvis lett å tilrettelegge for i barnehagene, men det som fungerer hos noen trenger ikke nødvendigvis å fungere for andre. Derfor er det viktig at en har et kritisk blikk på hva andre gjør, og gjør seg opp egne tanker om hva man kan gjøre for å tilrettelegge for dette i sin barnehage.

Tilgjengeligheten av gode materialer vil også være en relevant faktor for hvorvidt det er overførbart, dessuten er nødvendighet av at de ikke er helsefarlige viktig for valg av materialer slik som Indreiten (2021) skriver om. Videre er ansattes enighet og ønske om bruk av gjenbruksmaterialer en tilsynelatende nødvendighet for hvorvidt barnehagen kan ta i bruk gjenbruksmaterialene med suksess. Derfor vil alle disse faktorene være avgjørende for hvorvidt gjenbruksmaterialer kan bli en ressurs i andre barnehager.

6. Litteraturliste

Aasebø, T. S. & Melhuus, E. C. (2005). *Rom for barn – rom for kunnskap: Kropp, kjønn, vennskap og medier som pedagogiske utfordringer*. Bergen: Fagbokforlaget.

Askland, L. (2020). *Kontakt med barn: Innføring i barnehagelærerens arbeid på grunnlag av observasjon* (3. utg.). Oslo: Gyldendal Akademisk.

Bakke, K., Jenssen, C. & Sæbø, A. B. (red.) (2017). *Kunst, kultur og kreativitet: Kunstfaglig arbeid i barnehagen* (2. utg.). Bergen: Fagbokforlaget.

Bergsland, M. D. & Jæger, H. (red.) (2014). *Bacheloroppgaven i barnehagelærerutdanningen*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Bråten, I. & Kvalbein, Å. (2014). *Ting på nytt: En gjenbruksdidaktikk*. Bergen: Fagbokforlaget.

Buaas, E. H. (2016). *Med himmelen som tak: Barns skapende lek utendørs* (3. utg.). Oslo: Universitetsforlaget.

Dalland, O. (2020). *Metode og oppgaveskriving* (7. utg.). Oslo: Gyldendal Akademisk.

Fredriksen, B. C. (2013). *Begripe med kroppen: Barns erfaringer som grunnlag for all læring*. Oslo: Universitetsforlaget.

Frisch, N. S., Letnes, M.-A. & Moe, J. (red.) (2018). *Boka om kunst og håndverk i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget.

Grønt Flagg (utdatert). *Om Grønt Flagg: Arbeidet vi gjør*. Hentet fra: <https://grontflagg.fee.no/arbeidet-vi-gjor>.

Haabesland, A. Å. & Vavik, R. (2000). *Kunst og håndverk – hva og hvorfor*. Bergen: Fagbokforlaget.

Indreiten, A. B. (2021, 9. mars). FHI advarer mot gjenbrukstrend i barnehager. *NRK Vestfold og Telemark*. Hentet fra: <https://www.nrk.no/vestfoldogtelemark/fhi-advarer-mot-gjenbrukstrend-i-barnehager-1.15403057>.

Jacobsen, D. I. (2015). *Hvordan gjennomføre undersøkelser? Innføring i samfunnsvitenskapelig metode* (3. utg.). Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Johannessen, A., Tufte, P. A. & Christoffersen, L. (2016). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* (5. utg.). Oslo: Abstrakt forlag.

Krogstad, A., Hansen, G. K., Høyland, K. & Moser, T. (red.) (2012). *Rom for barnehage: Flerfaglige perspektiver på barnehagens fysiske miljø*. Bergen: Fagbokforlaget.

Larsen, A. K. (2017). *En enklere metode: Veiledning i samfunnsvitenskapelig forskningsmetode* (2. utg.). Bergen: Fagbokforlaget.

Odegard, N. (2010). *Gjenbruk som pedagogisk idé: «Når (materi)AL(ite)T henger sammen med alt»* [Masteroppgave, Høgskolen i Vestfold]. USN Open Archive. Hentet fra: <https://openarchive.usn.no/usn-xmlui/bitstream/handle/11250/149152/Odegard-2010-Masteroppgave.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

Rasmussen, T. H. (red.) (2014). *På spor etter lek: Lek under moderne vilkår*. Bergen: Fagbokforlaget.

ReMida Trondheim (udatert). *ReMida Trondheim: Hva gjør vi*. Hentet fra: <https://remidatrandheim.wordpress.com/>.

Thagaard, T. (2018). *Systematikk og innlevelse: En innføring i kvalitative metoder* (5. utg.). Bergen: Fagbokforlaget.

Tjora, A. (2021). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis* (4. utg.). Oslo: Gyldendal Akademisk.

Trondheim kommune (2020). *Grønt Flagg*. Hentet fra: <https://www.trondheim.kommune.no/tema/klima-miljo-og-naring/miljo/gronn-barneby/gront-flagg/>.

Utdanningsdirektoratet (2017). *Rammeplan for barnehagen: Innhold og oppgaver*. Hentet fra: <https://www.udir.no/globalassets/filer/barnehage/rammeplan/rammeplan-for-barnehagen-bokmal2017.pdf>.

Waterhouse, A.-H. L. (2013). *I materialenes verden: Perspektiver og praksiser i barnehagens kunstneriske virksomhet*. Bergen: Fagbokforlaget.

Öhman, M. (2012). *Det viktigste er å få leke*. Oslo: Pedagogisk forum.

7. Vedlegg

7.1. Intervjuguide

- Hva tenker du om bruk av gjenbruksmaterialer i barnehagen?
- Bruker dere gjenbruksmaterialer bevisst?
 - o Gjøres det på grunnlag av et miljøaspekt?
- Hvordan legger barnehagen til rette for bruk av gjenbruksmaterialer? (Rom, tilgjengelighet, medvirkning)
- Tenker du at bruk av gjenbruksmaterialer krever mye fysisk plass i barnehagen?
- Har avdelingen/barnehagen rutiner for å gjøre det innbydende med gjenbruksmaterialer for barna (gjennom å rydde, pynte og sette frem)?
 - o Hvilke?
- Hvilke tanker har du om barns opplevelse av materielle som innbydende?
- Hvordan involveres barna? (Medvirkning, utforming av rom, utførelse)
- Hvordan jobber barnehagen for å oppbygge en bevissthet om forbruk og miljø blant de ansatte og barna i barnehagen? (Medvirkning, både barn og ansatte, hvilket fokus har barnehagen på miljø)
 - o Hvor får dere materialer fra? Får dere materialer fra bedrifter osv.?
- Hvilke materialer bruker dere?
 - o Hvilke leker og materialer har barna?
 - o Er materialene tilgjengelige for barna?
 - o Kan barna plukke materialer som de vil?

7.2. Informasjonsskriv

FORESPØRSEL OM DELTAGELSE

Informant til bacheloroppgave om [Gjenbruksmaterialer som kreativ ressurs]

Litt om meg

Mitt navn er Marina Synnøve Teistklub Vikås, 22 år fra Kristiansund. Jeg går tredje året mitt ved Dronning Mauds Minne Høgskole. Her går jeg vanlig hovedmodell, men har i år valgt fordypningen Musikk, drama, kunst og håndverk.

Formål

Formålet med prosjektet er å se på gjenbruksmaterialer, hvordan man kan legge til rette for kreative prosesser i barnehagen ved bruk av gjenbruksmaterialer, samt hvordan det kan brukes som kreativ ressurs i barnehagen.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning er ansvarlig for prosjektet.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du velger å delta i prosjektet, innebærer dette at du deltar i et intervju. Det vil ta deg ca. 60 minutter. Intervjuet vil ta utgangspunkt i spørsmål knyttet til tema, altså gjenbruksmaterialer. På grunn av dagens situasjon, kan intervjuet tas der det passer best for deg som informant.

Det er frivillig å delta i prosjektet

Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake frem til prosjektets slutt, uten å oppgi noen grunn. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg. Oppgaven er under bearbeiding, og kan endres underveis.

Hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Jeg vil bare bruke opplysningene om deg til formålene jeg har fortalt om i dette skrivet. Jeg behandler opplysningene konfidensielt og alle navn vil anonymiseres.

Prosjektet skal avsluttes 30.04.2021.

Dersom det skulle være noen spørsmål, kan dere ta kontakt med meg på tlf: 926 81 399 eller mail: marinavikas@outlook.com.

Med vennlig hilsen,

Sissel Mosve Bjørnset

Vigdis Dagsdatter Øien

Marina Synnøve Teistklub Vikås

Prosjektansvarlig
(Veiledere)

Student

SAMTYKKEERKLÆRING

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet [Gjenbruksmaterialer som kreativ ressurs]. Jeg samtykker til:

å delta i intervju.

Dato:

Siden prosjektet ikke er behandlet av NSD, kan jeg ikke innhente din underskrift. Samtykket blir derfor gitt ved at du krysser av i boksen ovenfor.

7.3.Malcolm Ross-modellen

